

Abdoelkadir die eerst in Cairo waren geweest (daar had Abdoelkadir één Indonesiër kunnen aanwerven die hem overigens slechts geschikt leek voor departementaal werk), in Djeddah aan. Zij hadden in de Soedan, aan de westelijke oever van de Rode Zee, een kampement laten inrichten waar de recruten konden worden opgevangen en gevaccineerd – een kampement dat, doordat het vaccin tegen de gele koorts ontbrak, naar Egypte moest worden verplaatst. Maar dat was niet de enige tegenslag. Op grond van de verhalen der acht teruggekeerden geloofde niemand die benaderd werd, dat hij voor ‘de Indische dienst’ aangezocht werd – het ging, zo werd gemeend, om een gevaarlijke oorlogstaak. Zeker, de uiteenzettingen die Abdoelkadir in Djeddah en Mekka kon geven, trokken een aanzienlijk publiek onder de bedevaartgangers die gespannen luisterden naar wat hij over de toestanden in bezet Indonesië te berichten had, maar dat betekende niet dat hij veel recruten bijeenkreeg. Bijna alle uit Indië afkomstige Indonesiërs en Arabieren met wie hij persoonlijk sprak, gaven hem de indruk dat zij beaamden wat hij al van de Egyptenaren had vernomen – hún uitlatingen vatte hij jegens van Mook in deze woorden samen: ‘Het is onze strijd niet.’¹

Niet honderdvijf-en-twintig, laat staan vijfhonderd recruten kregen Abdoelkadir en Pitt Hardacre in Mekka en Djeddah bijeen, doch slechts zeven-en-twintig (tot wie vier van de vijf Indonesiërs behoorden die wegens ongeschiktheid voor het geheime werk uit Brits-Indië waren teruggestuurd). Van die zeven-en-twintig waren vier bereid naar Ceylon te gaan om bij de operaties ter verkrijging van clandestiene rubber te worden ingeschakeld (die operaties werden spoedig gestaakt), de drie-en-twintig overigen zeiden dat zij uitsluitend naar Australië wilden vertrekken – daarbij was van belang geweest dat zij uit de brieven van de eerste groep bedevaartgangers vernomen hadden dat dezen in Australië veel propaganda hadden kunnen maken voor de Islam. Of die drie-en-twintig daar dan als geheime agenten konden worden opgeleid, was de vraag: Abdoelkadir had geen enkele kandidaat kunnen vinden die geschikt was voor het *intelligence*-werk dat van Ceylon uit werd ondernomen – maar misschien behoorden tot deze groep (de vier die naar Ceylon hadden willen gaan, werden er bij nader inzien aan toegevoegd) personen die *Captain* Kendall als zogenaamde handelaren naar Java kon sturen, zoals hij al met twee uit de eerste groep bedevaartgangers had gedaan. Hoe dit zij, de zeven-en-twintig recruten (twee Javanen, zeven-tien Sumatranen, twee man uit Borneo, één uit Celebes, één Ambonnees

¹ Brief, 19 sept. 1943, van Abdoelkadir aan van Mook (a.v.).